

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/75/2014
Identifikačné číslo spisu:	5014200174
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:5014200174.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci navrhovateľa: Ing. R. Y., PhD., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8, 813 63 Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní odporkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/54/2014-21 z 03.04.2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 25Sd/54/2014-21 zo dňa 3. apríla 2014 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom zrušil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 16.01.2014, ktorým táto podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) a § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) v znení zákona č. 721/2004 Z. z. zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok.

Na základe opravného prostriedku navrhovateľa podľa tretej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“), krajský súd dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie odporkyne vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že ust. § 26a zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 107/1999 Z. z. upravuje s účinnosťou od 01.07.1999 podmienky nároku na pomerný starobný dôchodok profesionálneho vojaka a bolo prijaté v nadväznosti na zákon č. 114/1998 Z. z. o výsluhovom zabezpečení vojakov a od 01.07.2003 sa týka aj policajtov vzhľadom na zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Jeho použitie je možné v prípade, že vojak, resp. policajt mali priznané výsluhové dôchodky podľa zákona č. 114/1998 Z. z., resp. zákona č. 328/2002 Z. z., alebo im nárok na výsluhovú dávku nevznikol.

V ďalšom konaní odkázal odporkyňa na opätovné posúdenie nároku navrhovateľa na starobný dôchodok podľa § 21 zákona č. 100/1988 Zb., § 259 ods. 1, § 293k, § 82 a § 114 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. a následne rozhodnutie o starobnom dôchodku navrhovateľa.

Proti zrušujúcemu rozsudku krajského súdu podala odporkyňa odvolanie v zákonom stanovenej lehote. V podanom odvolaní uviedla, že v konaní bolo preukázané, že navrhovateľ je osobou, ktorá splnila všetky podmienky určené ust. § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb., t. j. že mu vznikol nárok na starobný dôchodok dovŕšením 55 rokov veku. Navrhovateľ dovŕšil dôchodkový vek podľa ust. § 132 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. 06.09.1997, teda predtým ako 01.05.1998 nadobudol účinnosť zákon č. 114/1998 Z.z. o sociálnom zabezpečení vojakov. Navrhovateľ splnil podmienky nároku na starobný dôchodok v čase kedy sa na nároky vojakov vzťahovali ustanovenia piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., čím mu vznikol nárok na starobný dôchodok v súlade s § 94 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. pričom právo na uvedenú dávku nezaniká uplynutím času.

Odporkyňa ďalej poukázala na príslušnosť Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, ako správneho orgánu, príslušného podľa § 114 ods. 2 a 142 ods. 4 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. na rozhodnutie o nároku navrhovateľa na starobný dôchodok.

V ďalšej časti odporkyňa zhodnotila dôvody, pre ktoré navrhovateľovi nebolo možné priznať pomerný starobný dôchodok podľa § 26a zákona č. 100/1988 Zb., t. j. nesplnenie podmienky získania aspoň 10 rokov dôchodkového poistenia vo všeobecnom systéme dôchodkového zabezpečenia.

Vzhľadom na uvedené skutkové a právne dôvody navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie odporkyne potvrdzuje.

K vyššie uvedeným námietkam odporkyne sa navrhovateľ nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné potvrdiť. Rozhodol jednomyseľne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 24.08.2016 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa ust. § 259 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. „v konaniach o nárokoch na dávky a ich výplatu z nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, o nároku na úpravu dôchodku z dôvodu jediného zdroja príjmu, o nárokoch na náhradu škody spôsobenú pracovným úrazom alebo chorobou z povolania, o nároku zamestnanca z pracovného pomeru, ktoré sa uspokojovali z garančného fondu (ďalej len "peňažná náhrada") a o nároku na podporu v nezamestnanosti, ktoré vznikli pred 1. januárom 2004, o ktorých nebolo do tohto dňa právoplatne rozhodnuté, a o priznaní, odňatí alebo zmene sumy dávky, náhrady škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania alebo podpory v nezamestnanosti za obdobie pred 1. januárom 2004, aj keď o uvedenej dávke, náhrade škody, peňažnej náhrade alebo podpore v nezamestnanosti už bolo právoplatne rozhodnuté, sa rozhodne podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003 s odchýlkami ďalej ustanovenými.“

Podľa ust. § 261 ods. 1 veta prvá zákona č. 461/2003 Z. z. „suma starobného dôchodku poistenca, ktorý splnil podmienky nároku na tento dôchodok pred 1. januárom 2004, je po vzniku nároku na starobný dôchodok nepretržite zamestnaný k 31. decembru 2003 a nepoberal starobný dôchodok, invalidný dôchodok alebo ich časť, sa určí podľa tohto zákona.“

Podľa ust. § 20 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov „ak správny orgán nie je príslušný na rozhodnutie, je povinný podanie bez meškania postúpiť príslušnému správne mu orgánu a upovedomiť o tom účastníka konania. Ak je nebezpečenstvo z omeškania, správny orgán urobí nevyhnutné úkony, najmä na odvrátenie hroziacej škody.“

Z obsahu administratívneho spisu vyplynulo, že Vojenský úrad sociálneho zabezpečenia podľa § 26 zákona č. 114/1998 Z. z. o sociálnom zabezpečení vojakov priznal navrhovateľovi výsluhový dôchodok od 01.01.1999 vo výške 12.866,- Sk mesačne. Zo služobného pomeru bol navrhovateľ prepustený dňom 31.12.1998 a službu konal 38 ukončených rokov, z toho v I. pracovnej kategórii 22 rokov 10 mesiacov a 29 dní a v II. pracovnej kategórii 15 rokov 5 mesiacov a 1 deň.

Z ust. § 132 zákona č. 100/1988 Zb. a z potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia z 17.12.2013 vyplýva, že navrhovateľ je občanom, ktorý bol vojakom z povolania, a ktorý bol hmotne zabezpečený ako vojak z povolania, bol zamestnaný najmenej 25 rokov, dosiahol vek 55 rokov a vykonával službu zaradenú do I. kategórie funkcií najmenej 20 rokov, čím mu vznikol nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti Zákona o sociálnom zabezpečení dovŕšením 55 rokov veku, a to od 6. septembra 1997. Uvedené tvrdila aj samotná odporkyňa vo svojom vyjadrení k opravnému prostriedku navrhovateľa ako aj v podanom odvolaní proti rozsudku krajského súdu, ktorý je predmetom tohto odvolacieho konania.

Ustanovenie § 26a zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 107/1999 Z. z. upravuje s účinnosťou od 01.07.1999 podmienky nároku na pomerný starobný dôchodok profesionálneho vojaka. Bolo prijaté v nadväznosti na zákon č. 114/1998 Z. z. o výsluhovom zabezpečení vojakov. Od 01.07.2003 sa týka aj policajtov vzhľadom na zákon č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Jeho použitie je však možné iba v prípade, že vojak, resp. policajt mali priznané výsluhové dôchodky podľa zákona č. 114/1998 Z. z., resp. od 01.07.2002 podľa zákona č. 328/2002 Z. z. Jeho použitie v prípade vzniku nároku na starobný dôchodok podľa Piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. (§§ 132 a 133) však neprichádza do úvahy.

Vo svetle týchto skutočností a tvrdení samotnej odporkyne odvolací súd považuje napadnutý rozsudok krajského súdu o zrušení preskúmaného rozhodnutia odporkyne za vecne správny.

Pokiaľ samotná odporkyňa spochybňuje vlastnú právomoc vo veci rozhodnúť v takom prípade nemala žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok zamietnuť - teda rozhodnúť o jeho žiadosti meritórnym rozhodnutím, ktoré predpokladá jej právomoc, ale správne mala postúpiť žiadosť navrhovateľa práve pre nedostatok právomoci správne mu orgánu, ktorý je podľa jej záverov príslušným na rozhodnutie o žiadosti. V tomto však odvolací súd považuje za potrebné dodať, že odporkyňa si vydaním meritórneho rozhodnutia o zamietnutí navrhovateľovej žiadosti s odkazom na ust. § 26a zákona č. 100/1988 Zb. právomoc osvojila, pričom však následne túto v priebehu konania pred súdom opakovane spochybnila, a to s odkazom na splnenie podmienok u navrhovateľa pre nárok na starobný dôchodok podľa piatej časti zákona č. 100/1988 Zb. (v takom prípade poukázala na príslušnosť Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia na rozhodnutie o nároku navrhovateľa podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb.). V súvislosti s týmito tvrdeniami odporkyne odvolací súd poukazuje na vylúčenú možnosť aplikácie ust. § 26a v prípade vzniku nároku na starobný dôchodok podľa Piatej časti zákona č. 100/1988 Zb.

Odvolací súd preto považoval dôvody odvolania za neurčité a zároveň protirečivé, nakoľko odporkyňa na jednej strane poukazuje na príslušnosť iného správneho orgánu na rozhodnutie vo veci a zároveň poukazuje na vznik nároku podľa už spomínanej piatej časti zákona č. 100/1988 Zb., čo vylučuje aplikáciu ust. § 26a tohto zákona a na strane druhej obhajuje ňou zvolený postup.

Súdu prvého stupňa možno vytknúť, že sa touto otázkou v konaní o opravnom prostriedku nezaoberal, avšak táto skutočnosť nemala podľa názoru odvolacieho súdu vplyv na vecnú správnosť výroku napadnutého rozsudku krajského súdu. Na základe vyššie uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil so záverom krajského súdu o potrebe zrušenia preskúmaného rozhodnutia, preto napadnutý rozsudok

podľa § 119 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Úlohou odporkyne v ďalšom konaní bude ustálenie záveru o jej príslušnosti konať vo veci navrhovateľovej žiadosti a v prípade záveru o príslušnosti iného správneho orgánu, odporkyňa žiadosť navrhovateľa v súlade s ust. § 20 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov postúpi.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd v súlade s ustanovením § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že navrhovateľovi, ktorému žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli, ich náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok **n i e j e** prípustný.